

SINAXAR:

Întru această zi pomenirea sfinților mucenici și doctori fără de arginți Epictet, preotul și Astion, monahul, din Dobrogea, care au pătimit în vremea domniei răucredinciosului împărat Dioclețian

Acești fericiți și cu totul minunați ostași ai lui Hristos au trăit în vremea domniei răucredinciosului împărat Dioclețian. Faptele și pătimirile lor cele minunate și mai ales mulțimea de minuni și de tămăduiri pe care le-au făcut în timpul vieții, dar și după prestăvire, prin sfințele lor moaște, i-au făcut pe unii de au scris cu amănuntul viața lor. Mai târziu, un oarecare învățat din Apus a tipărit viața mucenicilor într-o adunare de vieți de sfinți, foarte vestită, care în latină se zice *Acta Sanctorum*, adică *Faptele Sfinților*.

Amândoi sfinții se trăgeau dintr-o oarecare cetate din răsărit, a cărui nume însuși mucenicii au voit să-l țină ascuns. Epictet era preot și monah, propovăduind cuvântul Evangheliei și lucrând numeroase minuni și tămăduiri, căci încă din tinerețe s-a arătat în el alegerea pe care i-a făcut-o Dumnezeu. În una din zile a venit la preacuviosul Epictet un tânăr foarte frumos la chip și bine îmbrăcat, voind să audă cuvintele lui, întocmai cum mai târziu tânărul Pantelimon a mers să asculte cuvintele preotului Ermolae. Acest tânăr nu era altul decât Astion, fiul mai marelui cetății, care era bogat în bogăția cea pământească, dar sărac pentru Împărăția cerului, căci nu cunoscuse încă pe Hristos.

După ce i-a vorbit cu multă dulceață despre tainele cele înalte ale credinței în Hristos, preacuviosul Epictet l-a botezat pe tânărul Astion, care atât se aprinse de dragostea cea dumnezeiască, încât nu a mai voit a se întoarce acasă, ci a cerut părintelui său să fugă împreună într-o țară îndepărtată, ca nu cumva tatăl său, care era păgân, aflând despre botezul unicului și iubitului său fiu, să facă tulburare împotriva celor doi. Așa au ajuns sfinții Epictet și Astion în Sciția Mică, în cetatea Halmyris, care este în România de astăzi, în Dobrogea.

Se spune despre sfinții Epictet și Astion în *Acta Sanctorum* că faptele și minunile pe care le-au lucrat în pământul strămoșilor noștri, în Sciția Mică, au fost încă și mai minunate decât cele din patria lor. Că au ridicat din patul neputinței pe slăbănogi și paralizați, au întors ochii orbilor și pe diavoli ca pe niște neputincioși îi goneau de la cei ce le cereau ajutorul. Și nu numai preotul Epictet lucra minuni, ci și tânărul Astion pentru viața sa curată și ascultarea desăvârșită pe care o făcea părintelui său s-a învrednicit de darul facerii de

minuni. Văzând minunile sfinților și minunându-se de cuvintele învățaturii lor, mii de halmirideni se botezau în Hristos.

Dar diavolul, care dintru început este urător de oameni și zavistnic a toată faptă bună, s-a arătat într-o zi cuviosului Astion și i-a zis că de acum se va răzbuna pe el, căci intrând în mai marele cetății, îl va ucide. Așa s-a și întâmplat, căci intrând diavolul în guvernatorul ținutului, pe nume Latronianus, a chemat pe cei doi în fața tribunalului. Dar fiind întrebați din ce țară se trag și din ce neam, sfinții nimic nu au răspuns, decât numai că sunt creștini și se trag din patria creștinilor. Mâniindu-se pe aceasta Latronianus, a poruncit ca mărturisitorii să fie supuși la chinuri, dar și în timpul chinurilor, ostașii lui Hristos, ca și oarecând tinerii în cuptorul haldeilor, strigau: „Suntem creștini, o tirane! Fie, dar, voia Domnului Dumnezeuului nostru cu noi!”

Un oarecare dregător, Vigilantius, văzând câtă putere iese din această mărturisire a sfinților, încât vreme de mai bine de treizeci de zile răbdauf sfârâmarea oaselor, fierberea în ulei și alte cumplite chinuri, a început și el să zică în inima sa: „Suntem creștini, o tirane! Fie, dar, voia Domnului Dumnezeuului nostru cu noi!” Această mărturisire ca o văpaie cerească a aprins în inima lui Vigilantius focul credinței în Hristos. Acest vrednic de pomenire, ca un al doilea Iosif din Arimathea, a îngropat cu grijă cinstitele moaște ale mucenicilor, care atunci când au fost puse în mormânt au strălucit ca soarele și au umplut văzduhul de bunămireasmă, încât mulți din cei ce erau de față au crezut în Hristos.

La câteva zile după aceea, sfântul Astion s-a arătat în vis lui Vigilantius și i-a vestit că părinții săi vor veni în cetate ca să-l caute și că el va trebui să-i întâmpine și să aibă grijă de ei. Căci un oarecare târgoveț trecând prin Halmyris în timpul pătimirii mucenicilor, a recunoscut pe Astion al cui fiu este și s-a dus în grabă de a vestit părinților săi. Ajungând părinții sfântului în cetate, Vigilantius i-a luat la el acasă și vorbindu-le timp de o săptămână despre fiul lor și despre credința creștină, în cele din urmă i-a dus la mormântul sfinților. Aici sfântul Astion s-a arătat ca și a avea, îmbrățișându-și mama bătrână și vorbindu-i despre slava cea cerească. Fericiții părinți ai sfântului Epictet, Alexandru și Marcelina au primit botezul lui Hristos și împreună cu Vigilantius și cu preotul Bonosus, care i-a botezat, s-au întors în cetatea lor.

Îndată după pătimirea sfinților, tiranul Latronianus a fost cuprins de un duh necurat și ieșind între supușii săi a început să strige ca un turbat și să lovească cu sabia. Văzând că nu este în toate mințile, soldații l-au legat și l-au pus într-o temniță, unde chinuit de diavol vreme de trei zile, în cele din urmă și-a dat huhul.

Multe minuni s-au săvârșit la moaștele mucenicilor, însă cu vremea locul aflării lor s-a pierdut. Mare minune a fost când, după 17 veacuri de la pătimirea lor, în anul 2001, în ajunul praznicului Adormirii Maicii Domnului, această comoară cerească a fost descoperită în timpul săpăturilor în ruinile unei vechi bazilici din fosta cetate Halmyris. Toate cercetările nu au lăsat nici o urmă de

îndoială că moaștele găsite, care au rămas întregi, sunt ale sfinților mucenici Epictet și Astion, pomeniți în Sinaxarul ortodox pe 8 iulie. În vremea de față moaștele sfinților se află puse spre închinare în catedrala arhiepiscopală Petru și Pavel din Constanța.

Sfinții Epictet și Astion, după ce au răbdut numeroase chinuri, s-au săvârșit prin sabie. La vremea pătimirii, preacuviosul Epictet avea cam la 60 de ani, iar ucenicul său Astion, monahul, în jur de 35. Bătrânul preot a cerut călăilor ca mai întâi să fie tăiat capul lui Astion, știind că multe sunt vicleniile diavolului și ca nu cumva, văzând moartea dascălului său, ucenicul să fie cuprins de ispită, ca și oarecând apostolii în fața pătimirii învățătorului Hristos. După aceea, punându-și capul pe pieptul ucenicului său iubit, bătrânul Epictet a cerut să fie tăiat și el. Și așa au luat amândoi cununa din mâna lui Hristos, la anul 290, mutându-se la Cel pe Care l-au mărturisit, a căruia este slava în veci. Amin.